

ਅਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ- ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ, - ਮੁਦਈ- ਉੱਤਰਵਾਦੀ।

1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ (ਆਰ.ਐੱਸ.ਏ.) ਨੰ. 891

1954

ਨਵੰਬਰ 29

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ (1935) - ਧਾਰਾ 240(3) ਅਤੇ 234 - ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ - ਕੀ ਧਾਰਾ 240, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ (1935) ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਹਨ - ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ.... ਕੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ (1861 ਦਾ V) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 35 ਵਿਚ ਫਰਕ - ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ - ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ - ਦੰਡ ਕੀ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਤੈਅ ਹੋਇਆ ਕਿ:

(1) ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240(3) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(2) ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

(3) ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਭਾਗੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

(5) ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨ.ਡਬਲਿਊ.ਡਬਲਿਊ. ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ (1), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ; ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਅਹਿਮਦ ਜਾਫਰੀ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ (2), ਮੇਵਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਚਰਨ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (3), ਜਗਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (4)। ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਗਜਾਨਨ ਮਹਾਦੇਵ ਬੈਡਲੇ (5)। ਤਰਪਦਾ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (6), ਸ਼ਿਵ ਨੰਦਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (7), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ' ਵੈਕਤਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (8), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

935

ਲਲਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਇੰਸਪੈਕਟਰ- ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ (1), ਭੁਗੀਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (2), ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ (3)।

16 ਜੁਲਾਈ, 1951 ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜੇ.ਐਸ. ਬੈਦੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ. ਕਪੂਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਸ਼ਿਮਲਾ, ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 1949 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵੇਆਇਡ - 29 ਜਨਵਰੀ, 1944 ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜੋ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸਟਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ- ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ- ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਏ.ਆਰ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਕਪੂਰ, ਉੱਤਰਵਾਦੀ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜੇ.ਐਸ. ਬੈਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ਿਮਲਾ, ਮਿਤੀ 25 ਜਨਵਰੀ, 1944, ਵੇਆਇਡ, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ 15 ਅਗਸਤ 1931 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸੈਸਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਮਿਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਜਾਲ

ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 25 ਜਨਵਰੀ 1944 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਅਪਰਾਧ 5 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 25 ਜਨਵਰੀ, 1944 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ- ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸਨੂੰ 19 ਮਈ 1944 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ 5 ਜੂਨ 1944 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ- ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੇਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਡੇਕਲਾਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੇਅਸਰ, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਗਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਮਨਮਾਨੀ ਤਹਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਕ੍ਰਾਉਣ ਦਾ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸੈਂਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਕਪੂਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ-

"1. ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵੇਆਇਡ, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

2. ਕੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

3. ਕੀ ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਢੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ?

ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਸਹੀ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVI ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੀ. 1944 ਨੂੰ ਰੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਉਣ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਾਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੱਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਨੇ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ: ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਮ. ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਸੀ, ਪਰ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 243 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ-

"ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਲਿਸ ਬਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਐਨ.ਡਬਲਯੂ.ਐਫ. ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ (2) ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ I.L.R. ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸੀ। 1942 ਲਾਹੋਰ 692 ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 243 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ, (1), ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਅਹਿਮਦ ਜਾਫਰੀ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ (3) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240(3) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ: ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਪੰਨਾ 1231 'ਤੇ ਮਲਿਕ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ- -

"ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇਗਾ ਜੇ ਧਾਰਾ 240 (2) ਵਿਚ 'ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 243 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਵਾ ਰਾਮ ਰਾਮ ਚਰਨ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (1), ਅਤੇ ਜਗਨਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 (3) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮੇਲਕ ਰਾਮ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (5) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਅਤੇ 374 (2) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 212 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਡਰਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 374 (2) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਸਨ। ਉਹੀ ਤਾਕਤ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ।

ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗਜਾਨੰਦ ਮਹਾਦੇਵ ਬੈਡਲੇ (1) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਮ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਮਲੇ, ਫੈਡਰਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਸੀ ਜੋ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (2), ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਮਯੂਕਰ ਗਣਪਤ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ,

(1), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ 1935 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 205, 208 ਅਤੇ 212 ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਅਤੇ 374 (2) ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮੋਲਕ ਰਾਮ ਕਪੂਰ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ- ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਕਿੱਟਾਂ ਆਦਿ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 29 ਉਹਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ.. ਧਾਰਾ 35 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦੀ ਹੈ-

“35. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 28 ਅਤੇ 29 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਈਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (2) ਵਿੱਚ 'ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ 'ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ' ਹੈ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 35 ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਹੀਂ,

ਤਰਪਦਾ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1) ਦੇਖੋ। ਪੈਰਾ 11. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਵ ਨੰਦਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 28 ਅਤੇ 20 ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ 7 ਅਤੇ 35 ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ 1934, ਵਾਲੀਅਮ 2, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਹਨ, ਨਿਯਮ 16.1 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ। ਅਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਸੀ. ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVI ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ (1), ਜਿੱਥੇ ਮਹਾਜਨ, ਸੀ. ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।"

ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਗਨਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਯੂ ਪੀ ਸਟੇਟ (2) ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ। ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਦਾ ਕੇਸ (1), ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVII ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਹੈ (1) ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਜੋ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੰਗਾਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ

ਪੰਨਾ 529 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲਾਰਡ ਰੋਚ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ ...

ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਪਰੇਵੀਸੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਪੈਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜੋ ਬੇਅੰਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਂਝੀ ਨੂੰ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਵੈਕਟ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 1919 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 97-ਬੀ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਭਾਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮ ਹਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਪੰਨਾ 542 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਰੋਚੇ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ-

“ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਬਲਕਿ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।”

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ, 'ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ..

ਸ੍ਰੀ ਅਮੇਲਕ ਰਾਮ ਕਪੂਰ ਨੇ ਲਾਲਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (1), ਅਤੇ ਭੂਗੀਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਆਸਰਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (2)। ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜਿਰਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਪੁਲਿਸ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਫਰਾਈ (1) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ ਫਾਇਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦਾ ਮੁਖੀ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਪਾਅ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਵਿਵੇਕਪੂਰਨ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ. ਪਾਰਸਰ (2), ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਸਰਟੀਓਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹਨ।"

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਅਮੇਲਕ ਰਾਮ ਕਪੂਰ ਨੇ ਆਸਾਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। , ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗਾਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂ ਵੈਕਟ ਰੂ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVI ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (3)। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ, (4) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਧੂਰਾ ਸੀ ਜਾਂ ਘਾਤਕ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

24 ਜਨਵਰੀ 1944 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਰਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ (1) ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੁੱਲਾ ਬਨਾਮ ਐੱਨ.ਡਬਲਯੂ.ਐੱਫ. ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (2) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ-

(1) ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 (3) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ 1935 ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ>

(2) ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

(3) ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(4) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।;

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

949

(5) ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(6) ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

-Jaspal Singh, Translator.